

Силабус дисципліни Соціально-психологічна експертиза

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 23 Соціальна
робота
Спеціальність - 232 Соціальне забезпечення
Рік навчання: 4, Семестр: 7

Кількість кредитів: 5 Мова викладання:
українська

Керівник курсу

ПП

к. психол. н., ст. викладач **Притула Олеся Арсенівна**

Контактна інформація

olesapritula01@gmail.com +380974820104

Опис дисципліни

Дисципліна «Соціально-психологічна експертиза» спрямована на засвоєння у студентів теорії дослідження експертних матеріалів, що підлягають експертизі. Вивчення процедури оцінки, аналізу та прогнозу соціально-психологічних аспектів певної ситуації, в якій перебуває особа, а також надання рекомендацій щодо запобігання або подолання негативних наслідків психічних станів людини в тій чи іншій дезадаптивній ситуації. Дисципліна «Соціально-психологічна експертиза» розглядає професію фахівця-експерта як мислєдіяльно-зорієнтовану, інтелектоємну діяльність, котра спрямована на постановку і розв'язання суспільних та особистісних проблем.

Структура дисципліни

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Поняття про експертизу, її різновиди та функції.	Навчити аргументувати сутність поняття експертизи, що здійснюється на індивідуальному та колективному рівнях.	Питання, кросворд.
2/2	Вітчизняні та міжнародні стандарти проведення соціально-психологічної експертизи.	Формувати власні обґрунтовані судження на основі вивченого матеріалу.	Питання, доповіді.

2/2	Профайлінг як один з методів експертної оцінки.	Довести важливість невербального методу для експертних досліджень у різних сферах.	Питання, доповіді.
4/4	Психологічна експертиза як форма соціальної практики.	Аргументувати факти проведення соціально-психологічної експертизи, як форми соціальної практики.	Питання.
2/2	Об'єкт, предмет дослідження та суб'єкти соціально-психологічної експертизи.	Вмотивувати важливість підготовки висококомпетентного фахівця з оцінки досліджуваних об'єктів.	Питання, тести.
4/4	Етапи, процедури та критерії соціально-психологічної експертизи.	Обґрунтувати власну позицію, робити самостійні висновки щодо, випадків необхідних для проведення психологічної експертизи.	Питання, кросворд.
2/2	Психологічна експертиза у сфері судочинства.	Підтвердити своє бачення щодо зручності експертного дослідження у сфері судочинства.	Питання.
4/4	Сфери застосування соціально-психологічної експертизи.	Здійснювати пошук інформації з різних джерел в тому числі з використанням інформаційно-комунікативних технологій для вирішення професійних завдань.	Питання, доповіді.
2/2	Структура, вимоги до формування та затвердження експертного висновку.	Здійснювати інформування, оцінювання, генерування і висування нових ідей.	Питання.
2/2	Особистісні та професійні риси експерта. Професійна етика експерта.	Нормувати рівень вимог до експертів-психологів як спеціалістів з соціально-психологічної експертизи.	Питання, тести.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16. 01. 2020 № 463-XI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
2. Про судову експертизу: Закон України від 25.02. 1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
3. Про судово-медичну експертну діяльність. Проект Закону України від 16.06.2015 № 2081а. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH1LT68A>
4. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України. Наказ:

- МОН України від 22.05.2018 № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>
5. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971. Редакція: 11.12.2022. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KD0001?an=902096>
  6. Сімейний кодекс України. Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
  7. Андросович К. А. Основні етапи проведення психологічної експертизи *Теорія і практика сучасної науки та освіти (частина I): матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* м. Львів, 22-23 жовтня 2020 року. Львів : Львівський науковий форум, 2020. 68 с. URL: <http://lviv-forum.inf.ua/save/2020/22-23.10.2020/%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20%D0%86.pdf>
  8. Алексеєнко-Лемовська Л. В. Особистісна та професійна готовність психолога до проведення експертизи. *Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна освіта і наука: проблеми, перспективи, інновації»*, 27-29 січня 2021 року, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, м. Київ, 2021. С. 117-121.
  9. Гірняк А. Н., Гірняк Г. С. Діалогічна взаємодія учасників освітнього процесу, як передумова та гарантія його ефективності. *Guarantees and protection of fundamental human rights as the integral element of integration of Ukraine on the EU : monografia zbiorowa*. Olsztyn (Polska) : Wydział Prawa i Administracji UWM w Olsztynie, 2019. S. 105 – 117.
  10. Етнокультурна психологія. Історія та сучасність / Іван Данилюк, Антон Курапов, Ілья Ягіяєв. Київ: АртЕк, 2019. 432 с.
  11. Задорожня Ю.А. Судово-психологічна експертиза в адміністративному процесі. *Актуальні проблеми державотворення, правотворення та правозастосування: матеріали наук. семінару*. Дніпро: ДДУВС, 2019. С. 133-134.
  12. Крюкова М.А., Єлховський І.В. Судово-психологічна експертиза (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра факультету психології, політології та соціології) М.А. Крюкова. Одеса: Фенікс, 2021. 61 с.
  13. Матейко Н.В., Лишак О.А. Клініко-психологічна компетентність фахівця при проведенні судово-психологічної експертизи. *Криміналістика і судова експертиза*. 2020. Випуск 65. С. 643–653.
  14. Назаров О.А. Проблемні аспекти застосування спеціальних психологічних знань задля відшкодування моральної шкоди в Україні за наслідком військового озброєного нападу російської федерації. *Актуальні питання судової психологічної експертизи у справах за позовами про відшкодування моральної шкоди : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф.* Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2022. С. 96-102.
  15. Подільчак О. М. Кримінологічний профайлінг – реалізація вчення про особу злочинця. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/4_2017/part_2/34.pdf
  16. Притула О. А. Життєва стійкість експерта-психолога в умовах військового стану. *Наукові перспективи*. Київ, 2024. № 4 (46). С. 1362 – 1371. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/11056>
  17. Психолого-педагогічна експертиза : хрестоматія / укладачі: С. П. Дерев'янка, Ю. В. Примак. Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, 2021. 280 с. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/7331/1/%D0%9F%D1%81%D0%B>

[8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0.p](https://www.researchgate.net/publication/354187018/figure/fig/1/figure-pdf/354187018/85D0BE0BB0BE0B30BE-20D0BF00B50B40B00B30BE00B30D196D1870BD00B020D0B50BA0D1810BF00B50D180D1820B80B70B0.pdf)

df

18. Соціальна психологія в Україні : довідник / за ред. М. М. Слюсаревського; упоряд. І. І. Ревера, С. Є. Фіськович; Ін-т соц. та політ. психології НАПН України. 2-ге в ид., перероб. і допов. Київ : Талком, 2019. 324 с.
19. Стрельнікова Л. В. Методика судово-психологічної експертизи/психологічного дослідження визначення наявності моральної немайнової шкоди, розміру відшкодування/компенсації за моральну шкоду, її наслідки. Київ : ПП «ПФ «Фоліант». 2021. 180 с.
20. Телійчук В. Г., Зінченко С.С. Щодо застосування профайлінгу в оперативно-розшуковій діяльності підрозділами кримінальної поліції Національної поліції України. *Юридичний бюлетень*. Вип. № 12. 2020. С.184–193..
21. Яблонський А. І. Гуманітарно-психологічна експертиза в контексті професійної діяльності психолога. *Теорія і практика сучасної психології: зб. наук. праць*. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2019. № 5, т. 1. С. 81–86.
22. Яровий Т. С. Роль профайлінгу в любітській діяльності: державно управлінський аспект. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. Електронне видання: www.dy.nauka.com.ua № 10, 2020. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/10_2020/38.pdf
23. Profiling, Cambridge Dictionary : веб-сайт. URL: <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/profiling>
24. Przemyslaw Ziolkowski Licea profilowane – sukces czy porazka? URL: <https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/20734/Strony%20od%20pz-zn6-drukarnia-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
25. Top Video Surveillance Trends to Watch in 2018. *Security Sales & Integration* : веб-сайт. URL: <https://www.securitysales.com/surveillance/top-video-surveillance-trends-2018>
26. United States Department of Homeland Security / a budget for america's future 2021. *The White House* : веб-сайт. URL: https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2020/02/budget_fy21.pdf?fbclid=IwAR22bkjfuyP2uq50rHy7NEOp5DKTRH5q3efKxxqLKxqN9vW650MPmGk2hQo
27. Wojciszke Bogdan Psychologia społeczna. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2021. 636 s.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Соціально-психологічна експертиза» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань, екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостій на робота	Екзамен
<p>1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (6 занять, 5 тем – 5 оцінок).</p> <p>2. Модульний контроль 1 проводиться на 6 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: два теоретичні питання по 20 балів, два визначення по 10 балів і 10 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали.</p>		<p>1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (9 занять, 5 тем – 5 оцінок).</p> <p>2. Модульний контроль 2 проводиться на 15 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: два теоретичні питання по 20 балів, два визначення по 10 балів і 10 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали.</p>		<p>Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу, щодо покращення комунікабельності у проведенні психологічної експертизи.</p>	<p>Оцінювання презентації на одну з тем із запропонованої тематики на основі опрацьованої додаткової навчальної і наукової фахової літератури</p>	<p>10 тестів по 2 бали, два теоретичні запитання по 40 балів.</p>

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре

D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом